

ČO BOH SPOJIL, NECH ČLOVEK NEROZLUČUJE (27. nedeľa cez rok B)

Pristúpili farizeji a pokúšali Ježiša. Pýtali sa ho, či smie muž prepustiť manželku. On im odpovedal: „Čo vám prikázal Mojžiš?“ Oni vraveli: „Mojžiš dovolil napísať priepustný list a prepustiť.“ Ježiš im povedal: „Pre tvrdosť vášho srdca vám napísal toto prikázanie. Ale Boh ich stvoril od počiatku stvorenia ako muža a ženu. Preto muž opustí svojho otca i matku a pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele. A tak už nie sú dvaja, ale jedno telo. Čo teda Boh spojil, nech človek nerozlučuje!“ Doma sa ho učeníci znova na to pýtali. On im povedal: „Každý, kto prepustí svoju manželku a vezme si inú, dopúšťa sa voči nej cudzoložstva. A ak ona prepustí svojho muža a vydá sa za iného, cudzoloží.“ Tu mu prinášali deti, aby sa ich dotkol. Ale učeníci ich okrikovali. Keď to Ježiš videl, namrzený im povedal: „Nechajte deti prichádzať ku mne! Nebráňte im, lebo takým patrí Božie kráľovstvo. Veru, hovorím vám: Kto neprijme Božie kráľovstvo ako dieťa, nevojde doň.“ Potom ich objímal, kládol na ne ruky a požehnával ich. (Mk 10,2-16)

Židovské rabínske školy mali rôzny prístup k otázke rozvodu. Prísne školy dovoľovali rozvod iba v najnutnejších prípadoch (napr. nevera), liberálne považovali za postačujúci dôvod pre prepustenie manželky napr. i to, že sa žena mužovi znepáči, sprotiví – ako hovorí Mojžišov zákon – stane sa mu „odpornou“. Takým dôvodom mohlo byť napríklad i to, že sa mužovi zapáčila mladšia alebo iná žena, s ktorou sa chcel oženiť. Rozvod pritom mohol nastať len z vôle muža, nie naopak – teda bol nespravodlivý už vo svojom základe, keďže bol v priamom rozpore s Božou predstavou o rovnosti muža a ženy pred Bohom.

V skutočnosti Mojžiš nedovolil rozvody – ako si to Židia mylne vykladali. Iba akceptoval stav, že sa manželia rozchádzali a tým, že dovolil mužovi napísať zavrhnutej žene priepustný list, poskytol jej aspoň nejakú právnu ochranu a možnosť stať sa ženou iného muža kvôli živobytiu. Mojžiš teda nariadením o priepustnom liste dovolil menšie zlo (rozvod), aby sa vyhol väčšiemu zlu (páchaniu násilia na nemilovaných ženách, mnohoženstvu, vražde manželky z dôvodu rozhodnutia uzatvoriť nový manželský zväzok).

Farizeji zrejme už pred touto diskusiou tušili, že Ježiš sa postaví proti rozvodu. Vo svedomí cítili, že rozvod nie je Božou vôľou pre manželstvo. A z jeho úst naozaj počujú: „Čo Boh spojil, človek nech nerozlučuje.“

Svojím postojom k manželskej láske šokoval Ježiš aj vlastných učeníkov, z ktorých viacerí, vrátane Petra, boli ženatí, a teda dobre poznali nepríjemnosti manželských sporov a tiež mohli podliehať pokušeniu oslobodiť sa od nepohodlného spolužitia rozvodom. Tým, že po rozvode novouzatvorené manželstvo nazval Ježiš cudzoložstvom, dostal do nepríjemnej situácie aj mnohých nábožných Židov tých čias, vrátane farizejov.

Ježiš týmto postojom ukázal vznešenú Božiu predstavu manželstva. Múdrym rabínom tak predstavil svety, o ktorých predtým neuvažovali.

Aj my dnes, keď počujeme slová o nerozlučiteľnosti manželstva, reagujeme neraz postojom, že sa jedná o ideál, ktorý si máme ctiť a obdivovať, ale ktorý ľudskými silami nie je dosiahnuteľný. Hovoríme, že „nerozlučiteľnosť manželstva“ by mala byť len evanjeliovou radou. Tento ideál je skutočne ťažko dosiahnuteľný iba ľudskými silami.